

מן המגירה

ומן המדרג

הרב והתלמיד

בעוד ימים מספר ימלאו 25 שנה למותו של ד"ר עזריאל קרליבך, עורכו הראשון של "מעריב".

מצאתי במגירתי צילום של תעודה יחידה במינה — משנת תרפ"ז — הקשורה בשמו, התומה בידי מי שהיה ראש רבני ארץ-ישראל ואחד מגדולי אנשי-הרוח בדורו, הרב אברהם יצחק הכהן קוק. התעודה מדברת בעד עצמה.

A. I. KOOK
Chief Rabbi
of the Holy Land
Jerusalem

בתשובה נא לחזור אל המספר

אברהם יצחק הכהן קוק
הרב הראשי לארץ ישראל
האב"ד
בע"ח"ק ירושלים תובב"א

ב"ה יום א' לחמש תמוז תרפ"ז

הנני בוח בכל לשון של חבה, ושל ברכה מקרב לב עמוק נוחן את יקר סתודתי, לחתן תורה המפואר ונחמד חתריף ובקי, נקי הדעת, ויקר הרוח, איש האשכולות ויראת ד' אוצרו, הרב הנעלה מו"ח עזריאל קרליבך שליט"א, אשר שנות מספר למד בישיבתנו הקדושה, וחמיד חי"ל לעונג ושעשועים בחבת קודש, בשקידתו, ובלבבו הסתור והישר, במדותיו — המסוללות, ובכל הליכותיו בקודש, שכולו אומר כבוד וחללה, וקרנש שם שמים, ושם חו"ח"ק כראוי לה"ח הנאים לשמם. ולתעודת חייהם, ומבטחני בע"ה; כי לאילנא דברבא יתעביד, יגדל ויף בתפארת התורה וחתוראת על גפי מרומי קרת, אמנם בצער גדול הוא נפרד בעת סאתנו, לשוב לבית הוריו היקרים שליט"א מצד הנחיצות של חטבת חבתיאות, שתנוג מלאי תקוה שבקרוב ישלח ד' עזרו מקודש, וירפאחו רפואה שלמה וישר חי"ל" לאור"תא, כאשר חי"ל באמנה אתו מאז, וישוכ אלינו אל חקודש בשמחה בחסדי ח"י"ת. לגמור את חק תלמודים חדרושים להודאה וסמיכת חכמים, וגדולת התורה בהרחבת ומדה טובה מרובה.

והנני חותם בברכה לקירי סאתן הרב חתן החביב שליט"א ולכל מוקיריו, בנה"י ונפש אוהבו. הנאמן מצפת אשרו וחצלחתו באמת.

הצעת"ח בדר"ח תמוז תרפ"ז פעי"ח"ק ירושלים תובב"א.

קוק אברהם יצחק

קרליבך - אזרח הונדורס

ועוד תעודה. מתוך ספר שזה עתה הופיע. ד"ר מירון שסקין הוא אחד מוותיקי תנועת ז'בוטינסקי ובשעתו כיהן כמפקד "ברית-החייל" בפולין, כשאירגון זה מנה רבבות חיילים משוחררים מן הצבא הפולני. מר שסקין גם כיהן כקונסול של הונדורס בוורשה ואת המלחמה "בילה" במחנות סובייטיים.

בהגיעו לגבורות, פירסם עתה שסקין, (תושב ירושלים מזה כמה שנים) ספר זכרונות, "דרכי הארוכה לירושלים" שמתוכו אני מביא אפיזודה בלתי מוכרת מן הביוגרפיה של ד"ר עזריאל קרליבך:

השנה היתה 1932. בוקר אחד טילפן אלי עתונאי יהודי ממכירי וביקשני לקבל לשיחה בלשכתי בקונסוליה נציג מטעם קבוצת אנשי-רוח יהודים מגרמניה. שזה עתה הגיעה משם לוורשה.

שעתיים אחרי כן נכנס ללשכתי אדם צעיר שהציג את עצמו כד"ר עזריאל קרליבך. הוא סיפר, כי אנשי הקבוצה הצליחו להשיג בגרמניה אשרות כניסה קצרות-מועד לפולין ובקשתו עתה היא שאסייע בידם להשיג אשרות-כניסה לארצות אחרות. רק כך יוכלו להמשיך בדרכם ואילו אחרת — יוחזרו לגרמניה שם ימצאו עצמם בסכנה גדולה.

זו לא היתה בעיה קלה, אך ידעתי כי חובתי להושיט עזרה לאנשים אלה. התקשרתי עם השגרירות של הונדורס בפאריס והודעתי לשגריר על בקשתי להיפגש איתו שם באופן דחוף.

לד"ר קרליבך הודעתי כי אעשה כל שרק ניתן ובלבד שאוכל להעניק לו ולחבריו נתינות הונדורס. לחברי הקבוצה יכול הוא להבטיחי אמרתי לו, כי תשובה — תהיה זו חיובית או שלילית — יקבלו מקץ שבוע.

יצאתי איפוא לפאריס ושם הסברתי לשגריר את מצב הדברים. דנתי איתו בענין כעמית עם עמית, וביקשתי לשכנעו כי זה יהיה מעשה אנושי מאוד, אם נעזור לאנשים אלה. השגריר היה מורשם מאוד מעובדת היותי מכר אישי של נשיא ארצו, הנשיא ריבאס, וגם מכך שבהיותי סטודנט באוניברסיטת "קולומביה" בניו-יורק התגוררתי בחדר אחד עם בנו של הנשיא, שלמד שם. לבסוף שיכנעתיו לשגר מברק למשרד החוץ בהונדורס, ובו ביקש רשות להנפיק דרכונים. תשובה חיובית נתקבלה מקץ 3 ימים ומיד נתן השגריר הוראה למלא את הדרכונים בהתאם לרשימת השמות והנתונים שהבאתי איתי.

עם הדרכונים החדשים באמתחתי יצאתי חזרה לוורשה. בהגיעי שמה התקשרתי עם ד"ר קרליבך ומייד התייצב אצלי בקונסוליה עם אנשי קבוצתו. בטקס חגיגי מסרתי לכל אחד את דרכונו ובירכתיו על היותו, מעתה ואילך, נתינה של הרפובליקה הקטנה שבדרום אמריקה. מצויידים בדרכונים אלה השיגו אנשי הקבוצה מיד אשרות כניסה. מי לשויץ ומי לצרפת.